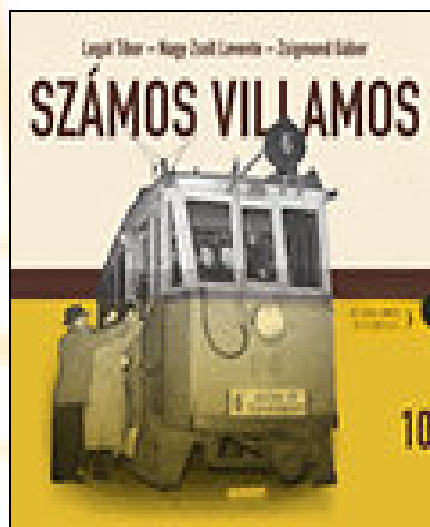

Azok a csodálatos férfiak az ő gördülő masináikkal

Legát Tibor – Nagy Zsolt Levente –
Zsigmond Gábor: *Számos villamos*.
Budapest: Józsvöveg Műhely Kiadó. 2010.
304 old.

A mai rohanó világunkban, az összekuszálódó budapesti közlekedésben – amikor gyakran negyedévente változtatják a vonalak számozását, és a médiában a fővárosi közlekedéssel kapcsolatban csakis elmarasztaló hírekkel találkozunk – üdítő és egyben kultúrtörténeti élményt nyújtó olvasmányt képez a Legát Tibor – Nagy Zsolt Levente – Zsigmond Gábor szerzői hármas opusa.

A rövid könyvajánló címe nem véletlenül juttatja eszébe az olvasónak a repülés hőstörténetét, hiszen a kötet megjelenésének apropóját egy centenárium jelentette: 2010-ben volt száz éve, hogy bevezették Budapesten a villamosok számozását, szaknyelven az úgynevezett „relációkat”. Eredetileg – 1887 és 1910 között – különböző színes jelzésekkel jelölték, és ezek alapján különböztették meg a járatokat, de az útvonalak növekedésével és a forgalom sűrűsödésével párhuzamosan kénytelenek lettek áttérni a számozásra.

A kötet részletesen bemutatja a metropolisszá növekvő és a kontinens nagyvárosai mellé felzárkózó Budapest több mint évszázados villamosközlekedésének történetét. Megtudjuk, hogy milyen és hány útvonalon közlekedtek a különféle számjelzésekkel ellátott sárga kocsik, hogyan alakult az egyes viszonylatjelzések útvonala, mikor szűntek meg, hogyan és miért számozták át őket, vagy éppen indították újra. Az olvasó e történelmi utazás során áttekintést kap az 1-es villamostól egészen a legnagyobb számúig, a 118-asig. Az opus helytörténeti ismeretterjesztőként is szolgál, ugyanis a régebbi járatok útvonalát böngészve jócskán akad olyan fővárosi közterület és objektum (a Nagyvásárteleptől az Arénaig, a Kispest-villanytelepen át az Erzsébet Sósfürdőig, vagy a Használtcikk piactól az Élmunkás-térig), amely ma már teljesen ismeretlen még a budapesti őslakók számára is.

Elmondható, hogy a könyv egyszerre város- és közlekedéstörténet, település és közlekedésföldrajz, és a nagyszámú archív kép miatt valószínűleg „kultusz-album” lehetne, és szerintem, lesz is, a villamosok és a városi közlekedés – gyermek és felnőtt korban levő – szerelmesei számára.

Géczi Róbert, Budapest